

Sygn. akt XVII AmE 52/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz	SSO Witold Rękosiewicz
Protokolant: stażysta Magdalena Żabińska	

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w likwidacji z siedzibą w G.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 27 listopada 2017 r. nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w likwidacji z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 52/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 27 listopada 2017 r. nr (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 3a w zw. z art. 11 i 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm., dalej: Pe) w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. nr 133, poz. 924, dalej: rozporządzenie w sprawie ograniczeń) orzekł, że:

1. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w G. (Przedsiębiorca, powód), w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w R. przy ul. (...) naruszyła obowiązek

stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art.11 i art.11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust.1 pkt 3a Pe.

2. Za działanie wymienione w pkt 1 wymierzył (...) sp. z o.o. spółce komandytowej z siedzibą w G. karę pieniężną w kwocie 22 588 zł.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w G. (obecnie: (...) spółka z o.o. spółka komandytowo akcyjna) wniesionym odwołaniem zaskarżyła decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

I. Naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na rozstrzygnięcie, tj. przepisu:

1. art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a. w zw. z art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 Pe w zw. z art. 56 ust. 3 Pe poprzez jego niezastosowanie polegające niewskazaniu w uzasadnieniu decyzji jakiegokolwiek uzasadnienia dla zastosowania przyjętej przez organ metodologii ustalenia wysokości kary w postaci iloczynu łącznego przekroczenia ograniczenia poboru mocy odpowiadającego ilości MW w godzinie i kwoty 3 000 zł, stanowiącej dwukrotność najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym odnotowanej w dniu 7 stycznia 2016 roku, podczas gdy organ był zobowiązany do wskazania precyzyjnego uzasadnienia podstaw ustalenia wymiaru kary, w szczególności mając na względzie, że kara za naruszenie ograniczeń w poborze energii elektrycznej powinna być ustalona w formie procentu od przychodu odbiorcy w poprzednim roku podatkowym;

2. art. 8 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 Pe w zw. z art. 56 ust. 3 Pe poprzez ich nieuzasadnione niezastosowanie, polegające na wymierzeniu kary oderwanej od przychodu odbiorcy i posiadającej charakter podwójnie represyjny, wynikający z przyjęcia za podstawę kary najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym pomnożonej dodatkowo przez 2, tj. poprzez naruszenie zasady proporcjonalności, podczas gdy organ powinien był wymierzyć karę, która stanowi oznaczony procent przychodu odbiorcy w poprzednim roku podatkowym i jest proporcjonalna tak do skali i czasu trwania naruszeń, jak i do możliwości finansowych odbiorcy;

II. naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu:

1. naruszenie art. 56 ust. 3 Pe poprzez jego nieprawidłowe niezastosowanie polegające na tym, że organ przyjął za podstawę wymiaru kary najwyższą możliwą cenę rozliczeniową 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym odnotowaną w dniu 7 stycznia 2016 r. i ustalił wysokość kary nałożonej na odbiorcę na podstawie obliczeń (iloczyn wysokości przekroczenia ograniczeń w MW w godzinie i kwoty 3 000 zł), które nie znajdują żadnej podstawy w przepisach obowiązującego prawa, podczas gdy kara powinna zostać obliczona w formie procentu od przychodu odbiorcy osiągniętego w poprzednim roku podatkowym;

2. naruszenie art. 56 ust. 6 Pe poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie polegające na tym że, ustalając wymiar kary, organ nie wziął pod uwagę dotychczasowego zachowania odbiorcy, twierdząc, że nie było to możliwe z uwagi na fakt, że nigdy wcześniej nie doszło do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, podczas gdy zgodnie z ww. przepisem okoliczność wpływająca na obniżenie wymiaru kary stanowi „dotychczasowe zachowanie podmiotu”, rozumiane szeroko, jako całokształt wcześniejszej postawy podmiotu i jej ocena z punktu widzenia zgodności z przepisami Pe która w przypadku odbiorcy wypada pozytywnie, bowiem odbiorca nigdy wcześniej nie był karany za jakiegokolwiek naruszenia norm prawa energetycznego;

3. art. 56 ust. 6 Pe w zw. z § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie polegające na tym, że przy ustalaniu wymiaru kary organ zignorował fakt, iż plan ograniczeń obowiązujący Odbiorcę w sierpniu 2015 roku przewidywał zbyt niską wartość dla 11 stopnia zasilania (1,100 MW), a w konsekwencji nie uwzględnił niskiego stopnia zawinienia Odbiorcy, podczas gdy organ powinien był uwzględnić w swoich ustaleniach fakt, że odbiorca miał podstawy, by sądzić, że obowiązujący go 11 stopień zasilania jest równy mocy umownej, tj. 1,200 MW i na tej podstawie zmiarkować nałożoną karę;

4. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. 11 d ust. 3 Pe. poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie, polegające na nałożeniu na Odbiorcę kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych w okresie 10-11 sierpnia 2015 roku na podstawie komunikatu wydanego przez (...) SA, podczas gdy w polskim porządku prawnym nigdy nie istniała norma przewidująca sankcję za tego rodzaju zachowanie Odbiorcy.

W związku z powyższymi zarzutami powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania.

W odwołaniu Przedsiębiorca zakwestionował zastosowany przez Prezesa URE sposób ustalenia wymiaru kary poprzez przyjęcie najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym tj. 1 500 zł w dniu 7 stycznia 2016 r., której to wartości należałoby się spodziewać w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. dodatkowo podwojonej z tytułu sankcji, pomnożonej przez wartość przekroczenia przez powoda mocy w MW w poszczególnych godzinach doby. Powód zauważył, że zgodnie z art. 56 ust. 3 Pe wysokość kary pieniężnej ustala się na podstawie przychodu osiągniętego przez danego przedsiębiorcę w poprzednim roku podatkowym. Zarzucił, iż Prezes URE nawet nie wskazał, jaki procent przychodu w poprzednim roku podatkowym stanowi kwota obliczona jako wysokość kary w niniejszej sprawie. Nie wyjaśnił też dlaczego przyjął opisany powyżej sposób obliczania kary. Według danych powoda pobranych ze strony internetowej rynek-bilansujacy.cire.pl w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. maksymalne ceny rozliczeniowe 1MW na rynku bilansującym osiągały - w zależności od dnia - wartości od ok. 180 zł do ok. 1 300 zł. Zatem przyjęta przez Prezesa URE podstawa wymiaru kary (1 500 zł) była zawyżona. Za słuszną podstawę wymiaru kary należałoby przyjąć albo najwyższą cenę rozliczeniową na rynku bilansującym odnotowaną w ciągu trzech dni sierpnia, których dotyczy przekroczenie powoda (10-11 sierpnia 2015r.) tj. 450 zł albo średnią ważoną - 169,35 zł.

W ocenie powoda kara jest także nieproporcjonalna do skali i czasu trwania naruszeń. Brak podstaw do pomnożenia przez 2 przyjętej przez organ kwoty. Organ przyjął za podstawę wymiaru kary najwyższą możliwą cenę rozliczeniową za 1 MW na rynku bilansującym, jaką kiedykolwiek odnotowano (7 stycznia 2016 r.), co samo w sobie jest bezpodstawnie represyjne. Tak obliczona kara jest sprzeczna z zasadą proporcjonalności.

Powód wskazał, że organ wymierzając karę nie wziął pod uwagę dotychczasowego zachowania odbiorcy ani obniżonego stopnia zawinienia, wynikającego z błędnego określenia limitu poboru energii elektrycznej dla 11 stopnia zasilania w planie ograniczeń. Prezes URE pominął także ważną okoliczność łagodzącą tj. fakt, że powód nie był wcześniej karany ani nawet podejrzewany o łamanie jakichkolwiek przepisów Pe.

Przedsiębiorca argumentował także, że Operator nieprawidłowo sporządził plan ograniczeń. Gdyby został on przygotowany właściwie to wartość ograniczenia przy 11 stopnia zasilania powinna wynieść 1,200 MW, a przy każdym kolejnym stopniu odpowiednio więcej o 10 procent. Tymczasem w błędnym planie ograniczeń moc dla 11 stopnia zasilania określono błędnie jako 1,100 MW. W tej sytuacji organ powinien był przyjąć bardzo niski stopień zawinienia powoda. Powód powołał się na decyzję Prezesa URE z dnia 22 listopada 2017 r. nr (...), w której wystąpiła analogiczna sytuacja i w której organ dokonał miarkowania kary. Podniósł, że organ nie obniżył stosownie kary w niniejszej sprawie, ignorując fakt sporządzenia planu ograniczeń w sposób sprzeczny z Rozporządzeniem z 2007 r. i bezpodstawnego zaniżenia limitów obowiązujących odbiorcę, a w konsekwencji odmówił obniżenia wymiaru kary na tej podstawie.

Ostatecznie powód wskazał, że zarówno w sierpniu 2015 r. jak i w dniu wszczęcia postępowania w sprawie, nie istniała jakakolwiek podstawa prawna do karania odbiorców energii elektrycznej za działania lub zaniechania w okresie obowiązywania Komunikatu (...) z dnia 10 sierpnia 2015 r. Ograniczenia wprowadzone zostały przez (...) w dniu 10 sierpnia 2015 r. z powołaniem się na przepis art. 11c ust. 2 pkt. 2 Pe. Tymczasem przepis art. 11c ust. 2 pkt. 2 Pe nie został wymieniony w art. 56 ust. 1 pkt. 3a Pe, który przewiduje odpowiedzialność za niezastosowanie się do ograniczeń opartych na enumeratywnie wymienionych tam przepisach. Powód zauważył, że art. 11d ust. 3 Pe również nie zawiera regulacji stanowiącej podstawę do wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej przez odbiorców. Nie zgodził się z Prezesem URE, że art. 11d ust. 3 Pe stanowi rozwinięcie uprawnień (...) wskazanych w art. 11c ust. 2 Pe

i określa sposób realizacji wprowadzonych ograniczeń. Stwierdził, że żaden z wymienionych w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe przepisów nie daje (...) uprawnienia do wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Naruszenie ograniczeń wprowadzonych na podstawie Komunikatu nie podlega jakiegokolwiek sankcji w obowiązującym stanie prawnym. Ze względu na obowiązujące w polskim prawie zasady nie jest możliwe rozszerzenie zakresu zastosowania art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe na naruszenia ograniczeń wprowadzonych na podstawie art.11c ust.2 pkt.2 Pe. Byłoby to niezgodne z art. 7 Konstytucji RP czyli zasadą legalizmu, z której wynika obowiązek ścisłego interpretowania przepisów kompetencyjnych. Powód podkreślił ponadto, że norma art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe ma charakter karnoprawny. Do weryfikacji orzeczenia organu w zakresie prawidłowości nałożenia kary pieniężnej należy stosować zasady obowiązujące w procedurze karnej. Przepisy prawa karnego nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej. Na tej podstawie powód stwierdził, że naruszenie ograniczeń poboru energii elektrycznej, wprowadzonych w okresie obowiązywania Komunikatu, nie mogą stanowić podstawy do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej, ponieważ czyn ten nie jest objęty hipotezą przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Ocena zasadności wymierzenia Spółce kary pieniężnej możliwa jest w kontekście przekroczenia limitów wprowadzonych Rozporządzeniem z 2015 r. Ocena ta powinna podlegać kryteriom wymienionym w wyrokach wydawanych przez Sąd Najwyższy. Przy ocenie zachowania Spółki Prezes URE powinien wziąć pod uwagę wyłącznie przekroczenia ograniczeń poboru wprowadzone na podstawie Rozporządzenia z 2015 r., odnotowane 12 sierpnia 2015 r. w wysokości 0,405339 MW w godzinie. Zdaniem powoda ze względu na marginalny charakter naruszenia, znikomą szkodliwość czynu i natychmiastowe zaprzestanie naruszeń Prezes URE powinien odstąpić od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a Pe.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany wskazał, że powód podlegał ograniczeniom obowiązującym w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. gdyż przewidziana dla niego moc umowna wynosiła 1,200 MW w godzinie, a ograniczenia objęły wszystkich odbiorców, gdy wielkość mocy umownej została ustalona powyżej 300 kW. Powód nie zaliczał się przy tym do podmiotów podlegających ochronie przed ograniczeniami. Odnosząc się do kwestionowanej przez powoda metodologii ustalania kary, pozwany zważył, że kara wynosi (...) % przychodów powoda za rok 2016 r., zatem jest niższa od limitu określonego w art.56 ust.3 Pe, który wynosi 15 proc. Przy tym ustawodawca nie miał na celu, aby kara każdorazowo była wymierzana jako procent przychodu z działalności koncesjonowanej. Wskazany przepis określa limit kary, a nie sposób jej wyliczania. Zastosowany sposób ustalania kary służy równemu i konsekwentnemu traktowaniu wszystkich ukaranych podmiotów, a jej wymiar jest w przypadku powoda niski. Odnośnie przyjęcia przez Prezesa URE jako podstawy do obliczania kary ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym 7 stycznia 2016 r. tj.1 500 zł, pozwany wskazał, że jest to uzasadnione wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. Takiej ceny należałoby spodziewać się we wskazanym okresie. Podwojenie tej ceny było uzasadnione represyjną i wychowawczą funkcją kary. Pozwany zauważył, że podstawa wymiaru kary została zawężona tylko do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się powoda do ograniczeń. Odnośnie błędnego ustalenia mocy w planie ograniczeń dla 11 stopnia zasilania, pozwany wskazał, że nie doszło do naruszenia ograniczeń dla 11 stopnia zasilania. Zmiana mocy umownej w planie nie ma zatem wpływu na zmianę przekroczenia ograniczeń. Przekroczenia dotyczą bezpośrednio jedynie 20 stopnia zasilania, której to wielkości powód nie kwestionował. Pozwany podkreślił też, że zachowanie powoda zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie karym z art.56 ust.1 pkt.3a Pe do art.11,11c i 11d ust.3 Pe. Materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej stanowi w istocie art.11d ust.3 Pe. Odnośnie wskazanej przez powoda analogicznej sprawy, w której nastąpiło miarkowanie kary Prezes URE wskazał, że stan faktyczny w tej sprawie różnił się od niniejszej sprawy.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo akcyjna z siedzibą w G. wynajmuje powierzchnię handlową innym podmiotom w należącym do niej obiekcie zlokalizowanym w R. przy ul. (...). (k.12-18 akt adm.)

Powód zawarł z (...) S.A. w G. umowę kompleksową nr (...) (k.62-67 akt adm.), na mocy której energia elektryczna dostarczana jest od obiektu przy ul. (...) w R.. Umowa ta zmieniona została w dniu 24 października 2011r. poprzez

zmianę wartości mocy umownej. Moc umowna była różna w zależności od miesiąca i została ustalona w wysokości od 1000 do 1200 kW. (k.68 akt adm.)

Na mocy zawartej przez Spółkę z (...) S.A. umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), która weszła w życie od dnia 1 stycznia 2015 r. poziom mocy zamówionej na sierpień 2015 r. wynosił 1200 kW. (k.24-32 akt adm.) Umowa ta obowiązywała w dacie wprowadzenia ograniczeń.

Informacje o wielkości danych dotyczących powoda wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały odbiorcę w okresie od 10-31 sierpnia 2015 r. odnośnie obiektu zlokalizowanego przy ul. (...) w R. zostały przekazane Spółce przez operatora systemu dystrybucyjnego (...) pismem z dnia 6 sierpnia 2014 r. o nr 3 (...) (k.45 akt adm.) Moc bezpieczna przy 20 stopniu zasilania została w planie ograniczeń ustalona na 400kW dla szczytu rannego i 300 kW dla szczytu wieczornego. Powód nie zgłosił uwag do doręzonego mu planu ograniczeń.

(...) S.A. z siedzibą w K. jako Operator Systemu Przesyłowego (dalej: (...) lub OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe - wprowadził od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r. OSP, działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, zgłosił właściwemu ministrowi oraz Prezesowi URE konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Informacje o obowiązujących stopniach zasilania, wprowadzonych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) (...) o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów. (fakty powszechnie znane, również znane Sądowi z urzędu.)

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (fakty znane Sądowi z urzędu.)

Na podstawie informacji przedstawionych przez (...) Prezes URE ustalił, że powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w R. przy ul. (...).

Pismem z dnia 26 kwietnia 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania administracyjnego o wymierzeniu kary pieniężnej, wezwał do wyjaśnienia przyczyn niedostosowania się do ograniczeń i przedstawienia dokumentów stanowiących dowody w sprawie.

W piśmie z 30 czerwca 2017 r. powód przedstawił wyjaśnienia dotyczące przyczyn przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy oraz wysokości przychodów uzyskanych w 2016 r. Powód podkreślił, że ze względu na najemców powierzchni, działających m.in. w branży spożywczej i restauracyjnej, niewykonalne było natychmiastowe i całkowite ograniczenie poboru energii elektrycznej. Tym samym bez uprzedzenia najemców i uzgodnienia z nimi nowej polityki energetycznej Spółka nie mogła nagle obniżyć poziomu energii do limitów wymaganych zgodnie z komunikatem (...) i Rozporządzeniem Rady Ministrów. (k.12-19 akt adm.)

Pismem z 25 października 2017 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania dowodowego, możliwości zapoznania się zebrany materiał dowodowy i wypowiedzenia się w sprawie zebranych dowodów. Powód skorzystał z możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym w dniu 3 listopada 2017r. (k.75-79 akt adm.)

Pismem z dnia 16 listopada 2017 r. powód wniósł m.in. o zawieszenie postępowania. (k.80-91 akt adm.)

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2017 r. Prezes URE odmówił zawieszenia postępowania administracyjnego. (k.93-95 akt adm.)

Wartość przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy (MW w godzinie) dla obiektu powoda wyniosła w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 4,987110 (MW w godzinie), w dniu 11 sierpnia 2015 r. łącznie 2,137080 (MW w godzinie) i w dniu 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,405330 (MW w godzinie). Całkowite przekroczenie przez powoda dopuszczalnego poboru mocy w tym obiekcie wskazanych dniach wyniosło 7,529520 MW w godzinie (k.3-4 akt adm.)

W roku 2016 powód osiągnął łączny przychód w wysokości (...) zł (przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe) (k.39 akt adm.).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego, w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebrany w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (art. 11 ust. 1 pkt 4 Pe), które polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1). Organem uprawnionym do kontroli przestrzegania stosowania ograniczeń w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes URE (art. 11 ust. pkt 5).

W myśl art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Powiadamia również ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe (art. 11c ust. 3 Pe).

Zgodnie z art. 11d ust.1 Pe, w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1Pe, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego podejmuje wymienione w tym przepisie działania. Stosownie do treści art. 11d ust. 2 Pe w okresie wykonywania tych działań użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 Pe).

Na podstawie delegacji ustawowej, zawartej w art. 11 ust. 6 Pe Rada Ministrów wydała w dniu 23 lipca 2007 roku rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Określono w nim sposoby wprowadzania

ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Zdaniem Sądu analiza opisanego stanu faktycznego w świetle powołanych norm prawnych wskazuje, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści przepisu art. 56 ust 1 pkt 3a Pe.

Wskazać należy, że przepis art. 56 ust 1 pkt 3a Pe odwołuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 Pe. W niniejszej sprawie podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., był powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który faktycznie nie jest sankcjonowany art. 56 ust. pkt 3a Pe a dopiero od dnia 12 sierpnia 2015 r. przepisy wydane przez Radę Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. Rozporządzenia. Jednak podstawę prawną dla działań OSP podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe. Art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólniejszym. Regulacja art. 11d ust. 3 Pe stanowi bowiem zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe ustawodawca wskazał, że w wypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11 c ust. 2 pkt 2 Pe, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe prowadzi do wniosku, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust 1 pkt 3a Pe. Oczywiście jest przy tym, że art. 11 Pe, który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą Rozporządzenia z 11 sierpnia 2015 r. jest wprost sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Dokonana powyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe zachowania odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, skoro, jak była o tym mowa wyżej, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust 3 Pe.

Jakkolwiek w demokratycznym państwie prawa zakłada się pierwszeństwo wykładni językowej (uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., I KZP 25/05; z 31 sierpnia 2005 r., V KK 426/04,), to jednak powszechnie uznawane jest za konieczne posiłkowanie się także subsydiarnie wykładnią systemową oraz wykładnią funkcjonalną (uchwała Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., I KZP 53/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r., III KK 112/04; uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07). Odstępstwo jednak od jasnego i oczywistego sensu przepisu wynikającego wprost z treści przepisu mogą jedynie uzasadniać szczególnie istotne i doniosłe racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne (tak uchwała Sądu Najwyższego z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r. I KZP 18/05). Dopuszcza się również odstępstwa od wyniku zastosowania wykładni językowej, gdy wynik ten prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 134; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., I PK 409/02, OSNP 2004 nr 19, poz. 334).

Mając na względzie powyższe uwagi, Sąd nie znalazł argumentów, które pozwalałyby na zmianę kierunku wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11d ust. 3 Pe, niż te wynikające z wykładni językowej. Wykładnia

systemowa i celowościowa jedynie wzmacniają argumentację, że niezastosowanie się przez odbiorców do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez operatora sieci przesyłowej w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe oraz tych wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w oparciu o przepis art. 11 ust. 7 Pe podlega sankcji określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Odwołując się do wykładni celowościowej należy wskazać, że wyraźnym celem wszystkich analizowanych przepisów stanowiących podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jest eliminowanie zagrożeń dla systemu elektroenergetycznego m.in. przed niekontrolowanymi awariami systemu z powodu jego przeciążenia i tym samym zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Realizacja tego celu jest niezwykle istotna właśnie w aspekcie zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego kraju, dlatego ustawodawca dla zabezpieczenia jego realizacji wprowadził sankcje w postaci kar administracyjnych dla podmiotów, które nie stosują się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii. Zatem także ze względu na cel uregulowań należy przyjąć, że zamiarem regulacji ustawowej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, było objęcie sankcją niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a tym samym wymuszenie na adresatach normy, a więc także odbiorcach energii, wprowadzenia ograniczeń dla których podstawę prawną stanowi nie tylko przepis art. 11 ale i przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe, skoro były one wprowadzane w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii.

Interpretując powołane regulacje za pomocą reguł wykładni systemowej należy wskazać, że umiejscowienie przepisów w danym akcie prawnym nie jest przypadkowe, lecz wynika z racjonalnego działania prawodawcy. Z takiej wykładni może wynikać wniosek, że przepis umieszczony niżej ma mniejsze znaczenie ze względu na treść przepisu wyżej położonego. W art. 11c i 11d Pe doszło do wadliwej z punktu widzenia techniki legislacyjnej regulacji wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania i dystrybucji, poprzez umiejscowienie przepisu o mniejszym znaczeniu, czyli przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe (bo wprowadzającego ograniczenie dla bardziej ogólnej regulacji zawartej w art. 11d ust. 3), przed przepisem o charakterze nadrzędnym, jakim jest art. 11d ust. 3 Pe, stanowiącym generalną kompetencję dla operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczeń w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Ze względu na założenie spójności systemu prawa i jego logiczności, nie można jednak uznać, że brak wyraźnego odwołania się w normie sankcjonującej art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe świadczy o woli ustawodawcy zwolnienia od sankcji niesubordynacji odbiorców, dla których podstawę dla wprowadzenia ograniczeń stanowił art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie Sądu to właśnie dążenie do wykładni w duchu spójności systemu prawa musi prowadzić do jedyne logicznego wniosku, że wystarczające jest jednak wskazanie przez ustawodawcę normy sankcjonowanego art. 11d ust 3 Pe., skoro to on w istocie stanowi podstawę do wprowadzenia ograniczeń w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Przyjęcie, że wprowadzenie znacznie dalej idących ograniczeń, dla których przyzwolenie stanowi przepis art. 11d ust 3 Pe., byłoby sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a wprowadzenie tych ograniczeń w znacznie mniejszym rozmiarze, bo odnoszącym się tylko do poboru prądu i to tylko na okres maksymalnie 72 godzin, sankcjonowane już by nie było, należy więc uznać za nieracjonalne. To właśnie zasada spójności systemu prawnego i jego logiczności nie pozwala na taki kierunek wykładni analizowanych norm prawa.

Dla wykładni przepisu art. 56 ust 1 pkt 3a Pe istotna jest także wykładnia logiczna art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe, posługująca się metodą logiczną „argumentum a maiori ad minus”- „jeśli wolno więcej to tym bardziej wolno mniej”. Jeśli zatem przepis art. 11d ust. 3 Pe, do którego wprost odnosi się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, stwarza operatorom systemu przesyłowego uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji, nie wprowadzając w nim żadnych ograniczeń m.in. czasowych, to przepis art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe wprowadzający te ograniczenia czasowe (maksymalnie do 72 godzin) i rzeczowe (dostarczania i poboru energii), jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do art. 11d ust. 3 Pe, gdyż nie rodzi on sam w sobie uprawnień po stronie operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia takich ograniczeń, a jedynie ogranicza jego uprawnienia przyznane mu w przepisie art. 11d ust. 3 Pe. Zatem operator systemu przesyłowego wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust. 3 Pe, gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe., a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe., stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Istotne jest więc, dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowań, które temu bezpieczeństwu zagrażają. Jeśli więc ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia o bezpieczeństwo systemu energetycznego mógł zadbać operator systemu przesyłowego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także możliwość sankcjonowania wprowadzonych ograniczeń. Szczególnie istotne jest, aby w takich nagłych stanach, w których organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia kroków, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią - tzw. blackoutem.

Z tego względu tak ważne są regulacje ograniczające odbiorców, w szczególności uzasadnionych okolicznościach, w poborze energii elektrycznej ze względu na zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jednak dla swej skuteczności i dla zapewnienia bezpieczeństwa, muszą istnieć gwarancje przestrzegania tych ograniczeń. Tymi gwarantami są m.in. kary pieniężne, które są nakładane na podmioty nieprzestrzegające tych ograniczeń. Administracyjne kary pieniężne nie mają bowiem wyłącznie charakteru sankcji karnych, gdyż ich funkcja nie ogranicza się do represji za naruszenie nakazów bądź zakazów ustawowych, ale równie istotna jest ich funkcja prewencyjna i dyscyplinująca, motywująca adresatów norm sankcjonowanych do ich respektowania.

Jeśli bowiem przyjąć wykładnię, że sankcji z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie podlegają ograniczenia wprowadzone przez (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe., to istnienie tych ostatnich regulacji nie miałyby najmniejszego sensu, skoro odbiorcy nie musieliby się do nich dostosowywać, a więc mogliby w stanach zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej nie respektować ograniczeń wprowadzanych przez operatora systemu przesyłowego. Taka interpretacja byłaby całkowicie pozbawiona sensu, bo to właśnie podjęcie natychmiastowych działań, w tym jak najszybsze zmniejszenie poboru mocy w razie jego ograniczeń, jest najistotniejsze w sytuacji istnienia realnego zagrożenia.

Zatem brak powiązania uprawnienia (...) wynikającego z art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe z sankcją z art. 56 ust. 2 pkt 3a Pe czyniłby te uprawnienia operatora pozbawionymi sensu a regulacja zawarta w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe nie miałaby racji bytu.

Dla wzmocnienia argumentacji o sankcjonowaniu przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe wprowadzonych przez (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ograniczeń warto także wskazać, że organ regulacyjny, jakim jest Prezes URE, uzyskał kompetencje do kontroli w zakresie przestrzegania ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju (art. 11 ust. 4 i 5 Pe.).

Konsekwencją także tych uprawnień regulatora jest również uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nie respektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe).

Zdaniem Sądu możliwą podstawą prawną dla odpowiedzialności odbiorców za niedostosowania się do ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe może być również przepis art. 11c ust. 3 Pe, do którego także odwołuje się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Przepis ten stanowi, że operator systemu elektroenergetycznego powiadamia niezwłocznie ministra właściwego ds. gospodarki oraz Prezesa URE m.in. o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jeśli więc przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe sankcjonuje niestosowanie się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o tę właśnie regulację art. 11c ust. 3 Pe., to niewątpliwie można przyjąć, że ustawodawca w ten sposób sankcjonuje ograniczenia wprowadzone także na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe przez operatora systemu przesyłowego. Wprawdzie przepis art. 11c ust. 3 Pe sam w sobie nie stanowi podstawy do wprowadzenia ograniczeń przez operatora systemu przesyłowego, ale wskazuje na ograniczenia już wprowadzone przez tego operatora („o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia”), a tym samym możliwe jest powiązanie

odpowiedzialności z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe z ograniczeniami wprowadzonymi w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, do którego art. 11c ust. 3 Pe niewątpliwie się odnosi.

Z powyższego wynika, że brak jest jakichkolwiek racji, które uzasadniałyby przyjęcie argumentacji powoda, iż przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie sankcjonuje naruszenia ograniczeń wprowadzonych w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. przez (...).

Brak także argumentów natury społecznej, ekonomicznej lub moralnej, które pozwalałyby odstąpić od dokonanej powyżej wykładni. Przedstawiona wykładnia nie prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji. Akcentuje jednoznaczną wolę ustawodawcy do zapobiegania zagrożeniom, ale i eliminacji już powstałych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Skoro niewątpliwie było, że powód nie zastosował się do wprowadzonych przez (...) ograniczeń w poborze energii w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 r. , istniały podstawy prawne do zastosowania wobec niego art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Z tego względu podnoszony w odwołaniu zarzut naruszenia art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe w zw. z art.11 i art.11d ust.3 Pe należało uznać za niezasadny.

Należy zaznaczyć, że nakładana przez Prezesa URE kara pieniężna ma charakter obligatoryjny, gdyż powołany przepis nie ma charakteru uznaniowego lub warunkowego (karze pieniężnej podlega ten, kto..).

Stosownie do treści przepisu art. 56 ust. 3 Pe wysokość kary pieniężnej, o której mowa m.in. w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Zgodnie natomiast z art. 56 ust. 6 Pe ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według art. 56 ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W przypadku przekroczenia poboru energii, o stopniu szkodliwości decyduje sam charakter czynu i jego znaczenie dla zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a w konsekwencji dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Należy bowiem mieć na uwadze, że energia elektryczna we współczesnym świecie jest niezbędna dla funkcjonowania wszystkich obszarów aktywności zarówno państwa jak i każdego z członków społeczeństwa i nietrudno sobie wyobrazić, jak katastrofalne mogą być skutki niekontrolowanych blackoutów, spowodowanych przekroczeniami krytycznych wartości podstawowych parametrów technicznych pracy systemu elektroenergetycznego na znacznym obszarze kraju. Stąd tak konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do jakiego prowadzi skumulowanie przekroczeń mocy przez wielu odbiorców. Przekroczenie dopuszczalnego poziomu poboru energii przez jednego z odbiorców jest wprawdzie często jedynie niewielkim elementem całkowitego przekroczenia, które w ostateczności może doprowadzić do przeciążenia systemu elektroenergetycznego i jego niekontrolowanych wyłączeń, niemniej jednak w takich sytuacjach nie sposób określić, który z odbiorców dopełnił krytycznego przekroczenia. Dlatego z punktu widzenia celu, jakiemu mają służyć ograniczenia w poborze mocy, należy przyjąć, że każde nawet niewielkie przekroczenie mocy nosi w sobie znaczny stopień szkodliwości.

Warto wskazać, że głównym zadaniem (...) jest bilansowanie systemu elektroenergetycznego, w tym równoważenie bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii w krajowym systemie elektroenergetycznym. Stąd w przypadku ograniczeń w dostawach energii (wynikających ze zmniejszonej produkcji energii) konieczne jest także wprowadzenie przez (...) ograniczeń w jej poborze (ograniczenie zużycia). (...), w oparciu o indywidualne plany ograniczeń, takie jak ten, który został przedstawiony powodowi, otrzymuje od każdego z operatorów tworzone przez nich zbiorcze plany ograniczeń. Na ich podstawie (...) decyduje, jaki poziom ograniczenia mocy może zostać osiągnięty przy każdym z wprowadzanych stopni zasilania. Może więc w oparciu o te dane, w sposób adekwatny dostosować wprowadzane ograniczenia w poborze mocy (ustalić właściwy stopień zasilania adekwatny do stwierdzonych ograniczeń w produkcji energii) do poziomu produkcji energii (zazwyczaj ograniczonego w przypadku wprowadzanych ograniczeń). To ograniczenie poboru powinno być każdorazowo dostosowane do poziomu faktycznych mocy wytwórczych i aby dokonać zbilansowania systemu w takich sytuacjach, konieczne jest

precyzyjne określenie do jakiego poziomu ograniczenia poboru mocy, może doprowadzić każdy z wprowadzonych stopni zasilania. Jeśli wystarczające jest ograniczenie poboru mocy, jakie jest przewidywane na poziomie 15 stopnia zasilania, to nie ma potrzeby wprowadzać skrajnego ograniczenia na poziomie 20 stopnia zasilania. Powyższe jednoznacznie wskazuje, że niedostosowanie się przez przedsiębiorcę do ustalonego poziomu mocy dla każdego ze stopni zasilania, prowadzić może do istotnych zagrożeń i zakłóceń w pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.

Oceniając stopień zawinienia powoda, który ma znaczenie dla wymiaru kary, nie sposób abstrahować od faktu, że powód podlegał ograniczeniom w poborze energii elektrycznej przewidzianym dla niego indywidualnie w planie ograniczeń, który był mu corocznie przedstawiany i którego w momencie przedstawiania nie kwestionował, a który jednocześnie uwzględniał określoną i zaakceptowaną przez powoda moc bezpieczną dla maksymalnego stopnia ograniczenia mocy. Niedostosowanie się odbiorcy do planu ograniczeń wskazuje, że powód swoim zachowaniem doprowadził do poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa systemu elektroenergetycznego. W tym kontekście szkodą było narażenie tego systemu na niebezpieczeństwo. Moc bezpieczną dla swojego obiektu określa sam odbiorca na podstawie własnego procesu technologicznego z uwzględnieniem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, zgodnie z którym ustalone ograniczenia nie mogą powodować zagrożenia bezpieczeństwa osób lub zniszczenia obiektów technologicznych. Powód nie zgłosił jednak żadnych uwag do przedstawionych mu corocznie przez (...) planów ograniczeń. Plan ograniczeń jaki obowiązywał powoda w dniach 10 sierpnia 2015 r. - 31 sierpnia 2015 r. dostarczony mu został pismem z dnia 6 sierpnia 2014r. Powód nie dokonał weryfikacji planu ograniczeń pod kątem konieczności wyegzekwowania od swoich najemców dostosowania się do planu. Zgodnie z przepisem art.355§2 k.c. od powoda jako od podmiotu profesjonalnego można wymagać podwyższonego poziomu staranności w prowadzonej działalności gospodarczej. W tej sytuacji stwierdzić należało, że powód nie weryfikując przesłanych mu planów ograniczeń, nie dochował należytej staranności jakiej należy wymagać od podmiotu gospodarczego. Nie dostosowując się do ustalonego planu ograniczeń powód winien liczyć się z możliwością nałożenia na niego kary administracyjnej z tytułu niedostosowania się wprowadzonych ograniczeń. Należy bowiem przypomnieć, iż karalność na podstawie art. 56 ust.1 pkt.3a Pe ma charakter obiektywny, nie uznaniowy. Prezes URE nie może odstąpić od wymierzenia kary z tego względu, iż przekroczenie dopuszczalnego poboru energii nastąpiło z racjonalnych powodów.

Powód w odwołaniu wskazuje, że w planie ograniczeń nieprawidłowo ustalono poziom ograniczeń dla 11 stopnia zasilania, czego Prezes URE nie wziął pod uwagę i nie dokonał miarkowania kary. W ocenie Sądu okoliczność ta nie ma znaczenia w niniejszej sprawie, gdyż przekroczenia dotyczyły ograniczeń wprowadzonych dla 20 stopnia zasilania. Natomiast powód nie negocjował ustalonej dla niego w planie mocy bezpiecznej. Zaznaczyć należy również, że podnoszona przez powoda okoliczność zmiany umowy, na mocy której energia elektryczna dostarczana była do obiektu powoda, dotyczyła podniesienia ustalonego w umowie poziomu mocy umownej z 1,100 MW do 1,200 MW a nie mocy bezpiecznej. Ponadto umowa ta była zawarta ze sprzedawcą energii elektrycznej a nie z dostawcą, czyli operatorem systemu dystrybucyjnego, który opracował plan ograniczeń. W dacie opracowania planu ograniczeń obowiązywała umowa sprzedaży energii w pierwotnej wersji. Mimo, że doszło do zmiany poziomu mocy umownej powód nie zawiadomił jednak operatora systemu dystrybucyjnego o tym fakcie.

Powoływanie się powoda na treść innej decyzji Prezesa URE, dotyczącej innego przedsiębiorcy nie może mieć wpływu na ocenę zasadności analizowanego w niniejszym postępowaniu decyzji rozstrzygnięcia. Ponadto, jak wynika z uzasadnienia powołanej przez powoda decyzji z dnia 22 listopada 2017 r. (k. 68 akt sąd.) przy ustalaniu wysokości nałożonej na wymieniony w tej decyzji podmiot kary pieniężnej Prezes URE zastosował taką samą metodę obliczenia i nałożył karę w wysokości rzeczywistego przekroczenia ograniczeń pomnożonej przez 3 000 zł. W tym stanie podnoszony w odwołaniu zarzut nierównego traktowania okazał się nietrafny.

Jak wskazano w decyzji, wysokość kary ustalona została jako iloczyn kwoty 3 000 zł oraz łącznego przekroczenia mocy odpowiadającego ilości MW w poszczególnych godzinach doby w dniach 10-12 sierpnia 2015r. Przy ustalaniu

mnożnika 3 000 zł Prezes URE wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym tj. 1 500 zł (w dniu 7 stycznia 2016 r.) oraz dodatkowo podwoił ją z tytułu sankcji.

W ocenie powoda brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla zastosowania powyższej metodologii wymierzania kary przez Prezesa URE. W ocenie powoda kara za niniejszy delikt powinna być ustalona jako procent od przychodu odbiorcy w poprzednim roku podatkowym. Natomiast kara została wymierzona w oderwaniu od przychodu powoda i ma charakter podwójnie represyjny, wynikający z przyjęcia za podstawę kary najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym pomnożonej dodatkowo przez 2. Powód uważa, że taki sposób wymiaru kary stanowi naruszenie zasady proporcjonalności.

Sąd Okręgowy nie zgadza się z argumentacją powoda. Wskazać należy, iż Prezes URE ma swobodę w kształtowaniu kar pieniężnych w granicach określonych w art. 56 ust. 3 Pe. Pozwany przyjął taki sam sposób obliczania wysokości kary dla wszystkich podmiotów, które naruszyły obowiązek dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w sierpniu 2015 r. stosując taki sam mnożnik - poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym tj. 1 500 zł (w dniu 7 stycznia 2016 r.), podwojony z tytułu sankcji tj. 3 000 zł. Brak argumentów za tym, aby kara dla powoda była obliczana w inny sposób. Wbrew twierdzeniom powoda, Prezes URE nie ma obowiązku obliczania kary jako konkretnego procentu od przychodu odbiorcy. Wyznaczona w art.56 ust. 3 Pe zasada, że kara nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, ma za zadanie jedynie chronić przedsiębiorców przed zbyt wysoką karą, którą Prezes URE wymierza wedle własnej metodologii, zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez art.56 ust.6 Pe tj. uwzględniając stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Przepis ten natomiast nie wskazuje, że kara musi stanowić konkretny procent przychodu powoda. W niniejszej sprawie kara stanowi zaledwie (...) % przychodów powoda w roku podatkowym 2016 r. Zatem z pewnością mieści się w limitach przewidzianych w art.56 ust. 3 Pe. Kara została ustalona proporcjonalnie do rozmiaru naruszenia, gdyż jako mnożnik przyjęto wartość przekroczenia mocy przez odbiorcę.

Sąd aprobuje zastosowaną w zaskarżonej decyzji metodologię ustalania kary, zwłaszcza, że taka metodologia taka została przyjęta wobec wszystkich innych podmiotów, które naruszyły ograniczenia w poborze energii w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. Nie można zatem uznać, że kara została ustalona arbitralnie. W ocenie Sądu przyjęcie za podstawę wymiaru kary najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym tj. 1 500 zł jest uzasadnione wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a tym samym zmniejszonej podaży energii w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. Sąd nie zgadza się, iż brak podstaw do podwojenia tak przyjętej wartości. Takie rozwiązanie było uzasadnione koniecznością zachowania funkcji represyjnej i wychowawczej kary i nie sprzeciwia się zasadzie proporcjonalności, gdyż kara obliczona w powyżej opisany sposób pozostaje w odpowiedniej wysokości do rozmiaru naruszenia oraz mieści się w limitach przewidzianych w art.56 ust.3 Pe.

Odnośnie argumentów powoda, iż kara powinna być obniżona, gdyż powód dotychczas przestrzegał przepisów prawa energetycznego wskazać należało, iż zgodnie z zasadą obowiązkiem i standardem zachowania każdego przedsiębiorcy jest przestrzeganie prawa. Tym samym okoliczność, że przedsiębiorca dotychczas nie naruszał norm prawa energetycznego, nie uzasadnia zmniejszenia tej kary. Oczywiście ponowne naruszenie prawa energetycznego winno być traktowane jako dodatkowa okoliczność obciążająca i wpływać na zwiększenie wysokości kary administracyjnej. Wobec tego również zarzuty dotyczące naruszenia w zaskarżonej decyzji art. 56 ust. 6 Pe nie zasługiwały na uwzględnienie.

W ocenie Sądu, ustalona w decyzji kara pieniężna w wysokości 22 588 zł nie przekracza możliwości płatniczych powoda, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 Pe i będzie oddziaływać na powoda zapobiegając podobnym zachowaniem w przyszłości. Kara w tej wysokości stanowi jedynie niewielki ułamek przychodów powoda i nie wpłynie na pogorszenie kondycji finansowej spółki.

Odnośnie podnoszonych przez powoda zarzutów naruszenia przepisów postępowania administracyjnego wskazać należy, iż zgodnie ze stanowiskiem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, ze względu na specyficzny

charakter postępowania przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, prowadzonego na skutek wniesienia odwołania od decyzji administracyjnej, w którym sąd rozpatruje sprawę ponownie, z uwzględnieniem zasad dowodowych obowiązujących w postępowaniu cywilnym, tego rodzaju zarzuty nie mogą stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do jego uwzględnienia, oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym po 27 października 2016 r.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.